

Báo cáo tổng hợp Hội nghị toàn quốc thúc đẩy doanh nghiệp (DN) đầu tư vào lĩnh vực nông nghiệp của Bộ KH&ĐT cho thấy, thời gian qua, nhiều DN trong và ngoài nước đã đầu tư vào lĩnh vực nông nghiệp. Cho đến nay, có thể nói DN đóng vai trò trung tâm, đặc biệt quan trọng trong sự chuyển đổi nông nghiệp.

Báo cáo tổng hợp của Bộ KH&ĐT ngành nông nghiệp, sau hơn 30 năm thực hiện đổi mới nông nghiệp, đặc biệt là 10 năm thực hiện Nghị quyết số 26 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam (khóa X) về nông nghiệp, nông dân, nông thôn, nông nghiệp nước ta đã đạt được những kết quả rất toàn diện.

Nông nghiệp tiếp tục phát triển với tốc độ cao theo hướng chuyển đổi hàng hóa, nâng cao năng suất, chất lượng và hiệu quả; đảm bảo an ninh lương thực quốc gia. Một số mặt hàng xuất khẩu chủ yếu như gạo, cà phê, cao su, trái cây nhiệt đới. Năm 2017 vừa qua, Việt Nam có hơn 9 triệu

hàng nông sản xuất khẩu đạt kim ngạch hơn 1 tỷ USD gồm: Thủy sản 8,3 tỷ USD; rau quả 3,05 tỷ USD; hạt điều 3,5 tỷ USD; cà phê 3,24 tỷ USD; hạt tiêu 1,1 tỷ USD; gạo 2,6 tỷ USD, sản và các sản phẩm trị sản 1,03 tỷ USD; cao su, gỗ và sản phẩm gỗ. Nhờ vậy, nhu cầu mua hàng rau quả, thực phẩm đã vượt trội thu về giá trị xuất khẩu.

Trong quá trình từng bước công nghiệp hoá, hiện đại hoá sản xuất nông nghiệp, quy mô, mô hình, phương thức sản xuất nông nghiệp đã có sự thay đổi đáng kể. Ngoài quy mô hộ gia đình nhỏ lẻ và hợp tác xã nông nghiệp, nhu cầu hợp tác xã kiểu mới đã hình thành và phát triển hiệu quả. Các biệt thự, nhu cầu dân đã thành lập DN, ứng dụng khoa học công nghệ, đầu tư mở rộng sản xuất, nâng cao đáng kể năng suất, giá trị quy trình công nghệ làm thịt.

Cùng với đó, thực hiện chủ trương của Đảng và các chính sách của Chính phủ, nhu cầu DN trong và ngoài nước đã đầu tư vào lĩnh vực nông nghiệp. Cho đến nay, có thể nói DN đóng vai trò trung tâm, đặc biệt quan trọng trong sản xuất nông nghiệp.

DN thu hút đầu tư, nâng cao hiệu quả sản xuất. Tạo việc làm, từ đó nâng cao chất lượng đời sống người lao động (phần lớn là nông dân hoặc xuất thân từ nông dân); thay đổi tập quán canh tác, nâng cao trình độ của người nông dân. Số lao động được tạo ra từ các DN có hoạt động đầu tư vào nông nghiệp chiếm khoảng 32% tổng số lao động trong toàn khu vực DN. Trong đó, riêng ngành chế biến, chế tạo sản phẩm nông lâm thủy sản hiện có trên 4,2 triệu lao động, chiếm 30,12% tổng số lao động trong toàn khu vực DN.

Thu nhập bình quân của lao động trong DN nông, lâm, thủy sản đạt khoảng 5,04 triệu đồng/tháng.

Các DN cũng đã tiên phong trong ứng dụng khoa học kỹ thuật, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả; chủ động tìm kiếm, phát triển thị trường, nâng cao giá trị cho nông sản.

Với những phát triển liên tục trong sản xuất kinh doanh, các DN đầu tư vào nông nghiệp đã có đóng góp quan trọng vào ngân sách Nhà nước. Dù chỉ chiếm tỷ trọng thấp, nhưng đã đạt 8% tổng số DN, nhưng các DN này nộp ngân sách khoảng 16% tổng số nộp ngân sách của toàn khu vực DN.

Đáng chú ý, gần đây nhiều DN FDI đã đổ tiền vào nông nghiệp. Tính đến tháng 3/2018, công nhân có 512 dự án FDI đổ tiền vào nông nghiệp, tổng vốn đăng ký 3,4 tỷ USD, chiếm 1,07% tổng vốn FDI đăng ký vào Việt Nam.

Còn nhiều điểm nghẽn

Việc khuyến khích DN đổ tiền vào lĩnh vực nông nghiệp còn nhiều hạn chế, trong đó nổi bật nhất là quy định nông nghiệp chưa đáp ứng yêu cầu sản xuất của DN. Hiện nay, DN khó tiếp cận đất đai vì phí đất thuê cao, đàm phán với nông dân. Các dự án nông nghiệp hạn chế có hợp tác ngoài hàng rào (do địa phương không có nguồn lực) nên phí đất cao.

Ngành công nghiệp cần hỗ trợ cho nông nghiệp còn kém phát triển. DN phải tự chi phí đầu tư mua các loại máy móc, dây chuyền, trang thiết bị hiện đại. Linh kiện đắt đỏ của chi phí, thay thế máy nông nghiệp chưa được DN cần thiết trong nước quan tâm.

Thị trường tiêu thụ còn nhiều yếu tố chưa ổn định, thiếu bền vững. Kênh tiêu thụ theo chuỗi của các nhà bán lẻ lớn còn hạn chế. Rào cản kỹ thuật của các thị trường quốc tế, năng lực phân tích, dự báo thị trường, khuyến nghị về sản phẩm, giá bán... còn hạn chế. Thị trường quan trọng lý Nhà nước và lĩnh vực này còn đi sau DN, dù tình hình thị trường, dự báo nông sản.

Kết cấu hạ tầng phục vụ sản xuất, kinh doanh của DN còn hạn chế, làm tăng chi phí, giảm chất lượng sản phẩm. Chất lượng hạ tầng giao thông (đường, cảng...) còn yếu. Chưa có hợp tác logistics hoàn chỉnh, khép kín cho nông sản.

Bên thân các DN đổ tiền vào nông nghiệp cũng còn nhiều tồn tại. Số lượng DN đổ tiền vào nông nghiệp còn nhỏ. Tính đến hết quý II/2018 có hơn 49.000 DN đổ tiền vào nông nghiệp, chiếm 8% tổng số DN đang hoạt động. Việc chuyển đổi hình thức thành lập sản xuất từ hộ gia đình sang HTX, DN còn chậm (9,2 triệu hộ, 6.900 HTX, 4.400 DN).

Quy mô, nguồn lực của DN đổ tiền vào nông nghiệp hạn chế, trong đó, 96% DN có quy mô nhỏ, siêu nhỏ. DN đổ tiền trực tiếp sản xuất nông nghiệp chỉ chiếm 1% tổng vốn sản xuất kinh

doanh nghiệp toàn khu vực DN. Kết quả sản xuất kinh doanh của DN đầu tư vào nông nghiệp chính là hiệu quả.

Theo Xuân Tú (báo Điện tử Chính phủ).